

Národní politika inovací na období do roku 2006

Národní politika inovací má tuto strukturu:

1. Akční plán ČR pro inovace
2. Programy pro oblast inovačního podnikání
3. Zákon o inovacích

Akční plán ČR pro inovace

Akční plán ČR pro inovace vychází s Akčního plánu EU pro inovace a dále ho rozvíjí ve specifických podmínkách ČR.

Akční plán EU pro inovace (uveřejněn v příloze Transfer technologií ip & tt 1/97 - str. I-IV) se zaměřuje na tyto hlavní otázky:

1. Pěstování inovační kultury

- vzdělávání, základní a nadstavbový výcvik
- mobilita výzkumných pracovníků, studentů a učitelů
- zvyšování zájmu veřejnosti a aktivizace účastníků inovací
- inovace a řízení podniků

2. Vytvoření rámce podporujícího inovace

- konkurence
- ochrana duševního a průmyslového vlastnictví
- zjednodušení administrativy
- právní a administrativní prostředí;
- financování
- zdanění

3. Zrychlení využití výzkumu k inovacím

- strategická vize výzkumu a vývoje
- fáze vzniku technologických podniků
- posílená spolupráce mezi výzkumem, univerzitami a průmyslem
- posílit schopnost malých podniků absorbovat nové technologie a vědomosti
- demonstrovat účinné přístupy k inovacím
- posílení výzkumu prováděného podniky

Akční plán ČR pro inovace tvoří 5 oblastí s těmito základními úkoly:

I. Priority v oblasti inovačního podnikání, mezinárodní spolupráce

- efektivní využívání výzkumu k inovacím, v souladu s cíli Národního programu VaV
- pěstování inovační kultury
- vytvořit podmínky pro inovace
- prohloubit spolupráci s EU, zejména v rámci 6. RP
- koordinovat součinnost nevládních organizací s inovačním zaměřením se zahraničními partnery na bilaterální a multilaterální úrovni
- posílit národní síť vědeckotechnických parků a prohloubit součinnost s národními a mezinárodními sítěmi VTP
- zlepšit bilaterální spolupráci inovačních asociací
- vyhodnotit a posílit spolupráci s organizacemi OSN, které se zabývají problematikou inovačního procesu (EHK, UNCTAD, UNIDO, UNEP, ISO, ILO, WIPO, aj.)

II. Financování, nepřímé nástroje

- vytvořit předpoklady pro účinné financování inovací (přímé a nepřímé nástroje v procesu invence a inovace, jejich koordinace, systémovost a nutnost provázanosti)
- podporovat inovační týmy, řešící technologické projekty, formou grantů
- zajistit efektivitu podpory (podpor), v součinnosti s AIP ČR stanovovat kritéria vyhlášených programů
- hodnotit podíl podniků na financování svého inovačního procesu

III. Inovační infrastruktura, komunikace s veřejností

- vytvářet inovační infrastrukturu jako systém vztahů mezi jednotlivými výzkumnými, vývojovými, výrobními, obchodními a dalšími specializovanými partnery, charakterizovat jejich vzájemnou spolupráci s cílem komercializovat výsledky VaV; součástí inovační infrastruktury je inovační klima a inovační trh
- zdokonalovat systém inovačního podnikání v ČR, včetně inovační infrastruktury, (regionální orgány, pracoviště VaV, Parlament ČR, zahraniční partneři, banky, komory, ústřední orgány státní správy, sdružení, podnikatelské subjekty aj.)
- zkvalitnit fungování národních sítí (vědeckotechnické parky, transfer technologií, výzkumná centra, aj.)
- zajistit informovanost veřejnosti o záměrech, cílech a zkušenostech inovačního procesu
- zlepšit součinnost s masmedií s důrazem na prezentaci úspěšných inovací
- zlepšit přípravu účastníků komunikace
- naplňovat úlohu AIP ČR, nevládní organizace pro oblast inovačního podnikání, jako prostředníka komunikace

IV. Personální a etické aspekty

- zajistit přípravu odborníků v oblasti inovačního podnikání (včetně managementu) od základního školství k doktorandům, vytvořit systém celoživotního vzdělávání

- připravit studium oboru, případně specializace, Inovační podnikání na jednotlivých typech škol v ČR s využitím Asociace inovačního podnikání ČR, Společnosti vědeckotechnických parků ČR a dalších partnerů
- vytvořit předpoklady pro fungování AIP ČR jako profesního společenstva v rámci Hospodářské komory ČR
- připravit podmínky pro stanovení inovačního podnikání jako vázané živnosti a fungování komorového systému garantovaného AIP ČR
- uplatňovat etický kodex AIP ČR orientovaný na podporu inovačního podnikání.

V. Právní aspekty včetně ochrany duševního vlastnictví

- vytvořit příznivé právní prostředí pro inovačně orientované firmy
- zajistit kompatibilitu se zahraniční legislativou, zejména EU
- vytvořit právní rámec pro využití přímých i nepřímých nástrojů

Druhou součástí Národní politiky inovací tvoří programy pro oblast inovačního podnikání.

Programy pro oblast inovačního podnikání

V současné době neexistují v ČR programy pro oblast inovačního podnikání. Paralelně je podporována řada aktivit v rámci MPO, ČMZRB a různých vládních a nevládních agentur. V zásadě jediným pracovištěm, které se systematicky zabývá problematikou inovačního podnikání je AIP ČR, kde za nejvýznamnější aktivity lze považovat:

- rozvíjení systému inovačního podnikání v ČR (od 23. 6. 1993)
- vydávání časopisu ip & tt (XI. ročník v roce 2003)
- pořádání mezinárodního symposia s výstavou INOVACE (10. ročník v roce 2003)
- soutěž o Cenu Inovace roku (8. ročník v roce 2003)

Podpora těchto aktivit je ze strany státu relativně malá (např. vydávání časopisu je podporováno v rámci projektů MŠMT, podobně i symposia a výstavy). Určitým zlomem by mohla být záštita předsedy vlády Vladimíra Špidly nad X. mezinárodním symposiem s výstavou INOVACE 2003 a 8. ročníkem soutěže o Cenu Inovace roku 2003. Dalším pak regionální inovační strategie.

Proto lze považovat za nejdůležitější opatření postupnou realizaci „Akčního plánu ČR pro inovace“. Jeho součástí jsou:

1. Národní program inovací

2. Příprava odborníků a její začlenění do programu celoživotního vzdělávání a operativně i do učebních plánů středního i vysokého školství v rámci tzv. "duálního vzdělávání."

3. Vyhodnocení současných programů VaV, zaměřených na podporu inovací. Jedná se například o programy MPO, MZe, program na podporu "cíleného výzkumu" v AV ČR a jejich metodické sjednocení s programy na podporu inovací EU.

4. Příprava strategie účasti v mezinárodních programech z oblasti podpory inovačního podnikání. Vedle 6. RP EU se jedná především o program EUREKA.

5. Vyhodnocení dosavadních výsledků programů organizací a agentur, které se problematikou inovačního podnikání zcela nebo částečně zabývají a vypracování návrhu institucionálního zabezpečení inovační strategie v těchto oblastech:

- zpracování výstupů základního výzkumu a experimentálního vývoje s cílem budoucí realizace;
- transfer výsledků VaV do praxe;
- příprava odborníků pro oblast inovačního podnikání;
- financování IP;
- služby pro IP

Tím vytvořit „národní síť českých pracovišť“ (od 23.6.1993 iniciovanou a vytvářenou Asociací inovačního podnikání ČR jako Systém inovačního podnikání ČR), její zastřešení na úrovni regionální a státní exekutivy a mezinárodního propojení na evropské či světové programy.

6. Příprava legislativního rámce pro inovační podnikání, který by definoval základní pojmy pro inovační podnikání, roli státu, kompetence, organizační strukturu apod.

AIP ČR je připravena aktivně se podílet na řešení všech výše naznačených problémů. Má k dispozici týmy odborníků, kteří se danou problematikou dlouhodobě zabývají.

Třetí součástí Národní politiky inovací tvoří Zákon o inovacích

K vytvoření podmínek pro uskutečňování Inovační strategie ČR na období do roku 2015 a Národní politiky inovací na období do roku 2006 je nezbytné připravit, projednat a schválit Zákon o inovacích. Základními alternativami jsou samotný Zákon s dále uvedenou strukturou jeho věcného záměru nebo začlenění tohoto záměru do připravované legislativy pro oblast VaV, která je nezbytným předpokladem inovačního procesu v ČR.

A. Základní pojmy

- inovace (respektovat Frascati a Oslo manuál)
- inovační podnikání
- transfer technologií
- vědeckotechnický park
- inovační firma (definice těchto základních pojmů byly již publikovány v časopisu Inovační podnikání a transfer technologií).

B. Vymezení systému inovačního podnikání v ČR

- struktura a funkce systému
- subjekty vytvářející systém
- úloha AIP ČR jako nevládní organizace pro oblast inovačního podnikání

C. Úprava kompetenčního zákona

- řešit v rámci úpravy kompetenčního zákona s cílem koordinovat činnost orgánů státní (veřejné) správy k podpoře inovačního pod-

nikání a ustavit ústřední orgán státní správy se zodpovědností za oblast inovačního podnikání.

D. Přímé nástroje podpory

- Národní program inovací
- podpora realizace programů
- podpora ostatních inovací (mimo programy)
- marketingové studie (ověřování komerční způsobilosti)
- rizikový kapitál - garance státu, sdílení soukromých a veřejných prostředků

E. Nepřímé nástroje podpory

- podpora v oblasti daní
- příprava odborníků pro oblast inovačního podnikání
- ochrana průmyslového vlastnictví
- Cena Inovace roku